Architectuur Prijs Vlaanderen 2026

De *Architectuur Prijs Vlaanderen* is een tweejaarlijks initiatief van het Vlaams extra schijnwerper op kwalitatieve architectuur met een maatschappelijke meerwaarde. De prijzen worden uitgereikt aan uitgevoerde projecten en hun opdrachtgevers, ontwerpers, beheerders, gebruikers, etc.
Een vakjury nomineert twintig projecten in vijf categorieën: Wonen, Leren, Zorgen, Werken en Ontmoeten. Dit zijn de projecten die het programma vormen voor de *Dag van de Architectuur*. Vervolgens selecteert een publieksjury een laureaat in elke categorie. Daarnaast reikt de vakjury ook een prijs uit.

1.
Voorwaarden

Enkel projecten gerealiseerd in Vlaanderen en Brussel komen in aanmerking voor de *Architectuur Prijs Vlaanderen*. De nationaliteit of vestigingslocatie van de ontwerper, opdrachtgever of indiener is van geen enkel belang.
Enkel projecten opgeleverd in 2024 of 2025 komen in aanmerking voor de *Architectuur Prijs Vlaanderen 2026*.
Projecten komen enkel in aanmerking als ze toegankelijk en bereikbaar zijn, in verband met het openstellen van alle genomineerde projecten tijdens de *Dag van de Architectuur*. Concreet dienen projecten toegankelijk te zijn voor personen met een beperkte mobiliteit en/of een audiovisuele beperking, en een Mobiscore van tenminste 7,0/10 te hebben ().

2.
Kandidaatstelling

Projecten kunnen worden ingediend door alle betrokken personen of partijen: opdrachtgever, ontwerpers, beheerders, gebruikers, bewoners ... Eenzelfde persoon of partij kan meerdere projecten indienen.
Indienen kan van 23 oktober tot en met 20 november 2025. Elke inzending bestaat uit een ingevulde projectfiche op de website van het VAi. Het formulier peilt naar allerlei algemene en gedetailleerde projectgegevens, om de juryleden een zo compleet mogelijk beeld te bieden van elke inzending. Naast gegevens vragen we ook om uw project te documenteren aan de hand van:

- Maximaal vijf afbeeldingen
- Maximaal vijf grafische documenten
- Een projectbeschrijving van maximaal 2.000 tekens
- Een argumentatie van maximaal 2.000 tekens

Het VAi verwacht dat de deelname voor elk ingediend project is goedgekeurd door alle betrokkenen (opdrachtgever, ontwerpers, beheerders, gebruikers, fotografen, ...). De indiener is er zelf verantwoordelijk voor om hiertoe de nodige correspondentie te voeren.
N.B.: Projecten die in het voorjaar van 2025 reeds ingediend werden voor het *Architectuurboek Vlaanderen N°17* (2026) komen ook in aanmerking voor de *Architectuur Prijs Vlaanderen* als ze voldoen aan alle voorwaarden

van dit reglement. In dit geval hoeft er geen nieuw formulier ingediend te worden. Het VAi contacteert indieners van projecten voor het *Architectuurboek Vlaanderen* die voldoen aan alle voorwaarden om te achterhalen of zij hun project al dan niet willen indienen voor de *Architectuur Prijs Vlaanderen*.

3.
Selectie

Het VAi stelt een vakjury samen om twintig projecten te nomineren en één laureaat te selecteren, en een publieksjury om vijf laureaten te selecteren in evenveel thematische categorieën. Het VAi is in geen van beide jury's vertegenwoordigd, maar organiseert, modereert en communiceert over de selectieprocedure en projectbezoeken door de jury.
Het is voor leden van beide jury's verboden om deel te nemen aan de *Architectuur Prijs Vlaanderen* via welke betrokkenheid bij een ingediend project dan ook. Het is eveneens verboden voor juryleden om deel uit te maken van de bespreking of beoordeling van projecten waarbij zij zelf, hun echtgeno(o)t(e), wettelijk samenwonende of bloed– en aanverwanten tot en met de tweede graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben.

3.1
Vakjury

Het VAi stelt voor elke editie van de *Architectuur Prijs Vlaanderen* een nieuwe vakjury samen, bestaande uit 3 experts. In de jury zijn ervaring in de lokale architectuurpraktijk, expertise in het publieke belang van goed ontwerp en een internationale perspectief vertegenwoordigd.
Elk lid van de vakjury heeft gelijk stemrecht.

3.2
Publieksjury

Het VAi stelt voor elke editie van de *Architectuur Prijs Vlaanderen* een nieuwe publieksjury samen, bestaande uit 5 inwoners van Vlaanderen en Brussel.
Het VAi lanceert hiertoe op 6 november 2025 een publieke oproep voor deelname aan de publieksjury. Elke volwassen inwoner van Vlaanderen of Brussel kan zich via e–mail kandidaat stellen. Een volledige kandidatuur voor de publieksjury bestaat uit:

- Naam, adres, contactgegevens (telefoonnummer en e–mailadres), leeftijd
- Achtergrond: een korte schets van activiteiten (werk, vrijwilligerswerk, verenigingen, hobby's, ...) – max. 250 woorden
- Motivatie – max. 250 woorden

Het VAi stelt de publieksjury samen op basis van de binnengekomen kandidaturen. Het streeft daarbij naar vertegenwoordiging van diversiteit onder de juryleden op vlak van gender, socio–economische achtergrond, opleidingsniveau, generaties, ...
Elk lid van de publieksjury heeft gelijk stemrecht.

3.3
Fases

De selectie van projecten gebeurt in de volgende fases:

- Het VAi controleert de volledigheid van alle ingediende projecten en of ze voldoen aan de vooropgestelde voorwaarden. Alle correct en volledig ingediende projecten die voldoen aan de voorwaarden komen op een longlist, die het VAi voorlegt aan de vakjury.
- De vakjury nomineert vanuit de longlist 20 projecten (vier projecten in vijf thematische categorieën). Het VAi neemt contact op met de indieners van de genomineerde projecten om de nodige gegevens te controleren en eventueel aan te vullen, met het oog op de bekendmaking van de shortlist.

- De vak– en de publieksjury bezoeken gezamenlijk alle genomineerde projecten. De publieksjury en selecteert één laureaat per thematische categorie. De vakjury selecteert één laureaat.
- De genomineerde projecten worden opengesteld voor het publiek op de *Dag van de Architectuur*.
- De laureaten worden bekend gemaakt op de prijsuitreiking; een avondvullend programma ter afsluiting van de *Dag van de Architectuur*.

3.4 Criteria

Bij de beoordeling van de projecten houden beide jury's rekening met de volgende criteria:

- **Architecturale kwaliteit**
  - De verhouding tot de ruimtelijke context
  - De mate waarin het architecturaal concept de ontwerpvraag beantwoordt en/of uitdaagt
  - Duurzaam (her)gebruik van materialen en technieken
  - De kwaliteit van de uitvoering
- **Publieke meerwaarde**
  - De mate waarin het project publiek gebruik, sociale interactie, diversiteit en inclusiviteit aanmoedigt met
  - De functionele duurzaamheid (kan evt. andere invullingen aan met geringe aanpassingen)
  - De toegankelijkheid voor personen met een beperkte mobiliteit en/of een audiovisuele beperking
  - Het gebruiksgemak en comfort van de gebruikers en/of bewoners
- **Opdrachtgeverschap en proces**
  - De scherpte van de ontwerpvraag
  - De manier waarop ontwerpers geselecteerd werden
  - De betrokkenheid van gebruikers en/of bewoners doorheen het proces

Bij de samenstelling van de shortlist houdt de vakjury bovendien rekening met de volgende criteria:

- Verdeling over de vijf thematische categorieën
- Geografische spreiding van de genomineerde projecten over het grondgebied van Vlaanderen en Brussel
- Diversiteit in aard, schaal, stedenbouwkundige context, programma en doelgroep van de genomineerde projecten
- Vertegenwoordiging van diversiteit onder de betrokken partijen bij de genomineerde projecten (opdrachtgever, ontwerpers, beheerders, gebruikers, ...) op vlak van gender, socio–economische achtergrond, professioneel netwerk, architectuuropleidingen, generaties, ...

3.5 Categorieën

De vak– en de publieksjury maken hun selectie aan de hand van vijf thematische categorieën:

- **Wonen:** Projecten waarbij huisvesting het voornaamste gebruik is, al dan niet in combinatie met andere functies. Bijvoorbeeld individuele woningen, sociale huisvesting, woonontwikkelingen, co–housing, alternatieve woonvormen, ...
- **Leren:** Projecten met een educatieve functie en/of gericht op jeugd als hoofdgebruiker. Bijvoorbeeld scholen, universiteiten en hogescholen, kinderopvang, lokalen voor jeugdbewegingen, ...
- **Ontmoeten**: Projecten met een sociaal of cultureel programma, die ontmoeting aanmoedigen. Bijvoorbeeld culturele centra, bibliotheken, buurthuizen, recreatieplekken, publieke ruimtes, religieuze gebouwen, ...

- **Werken**: Projecten waarin werknemers (arbeiders, bedienden of ambtenaren) de hoofdgebruikers zijn. Bijvoorbeeld bedrijfsgebouwen, administratieve centra, industriebouw, logistieke infrastructuur, ateliers en werkplaatsen, ...
- **Zorgen**: Projecten waarin de zorg voor mensen met bepaalde (combinaties van) behoeften centraal staat. Bijvoorbeeld ziekenhuizen, woonzorgcentra, jeugdzorginstellingen, noodopvang, sociale dienstverlening, ...

Voor projecten met gemengde functies kunnen meerdere categorieën van toepassing zijn. De vakjury bepaalt binnen welke categorie een project genomineerd wordt bij de opmaak van de shortlist.

4.
Dag van de Architectuur

Tijdens de *Dag van de Architectuur* stelt het VAi alle genomineerde projecten op de shortlist open voor het brede publiek. 's Avonds organiseert het VAi een feestelijke prijsuitreiking. De *Dag van de Architectuur* vindt in 2026 plaats op zondag 7 juni.

4.1
Publieke bezoeken

Door een project in te dienen engageert de indiener zich ertoe om, in geval van nominatie:

- Het genomineerde project open te stellen aan het publiek op de *Dag van de Architectuur* en mee te werken aan de praktische organisatie hiervan
- Tenminste één goed geïnformeerde betrokkene bij het project (opdrachtgever, ontwerper, beheerder, ...) ter beschikking te stellen voor rondleidingen tijdens de *Dag van de Architectuur*
- Communicatiemateriaal, zoals teksten en beelden, ter beschikking te stellen aan VAi voor de communicatie van de *Dag van de Architectuur*
- De *Dag van de Architectuur* te promoten via de eigen communicatiekanalen
- De toegankelijkheid van het project op de *Dag van de Architectuur* zelf kenbaar te maken via fysieke signalisatie aan de gevel en/of in de omgeving van het genomineerde project. Het nodige materiaal hiervoor wordt geproduceerd en aangeleverd door het VAi.

4.2
Prijsuitreiking

Door een project in te dienen engageert de indiener zich ertoe om, in geval van winst:

- Zijn of haar medewerking te verlenen aan de productie van een communicatievideo over het winnende project
- Aanwezig te zijn op de prijsuitreiking, op de avond van de *Dag van de Architectuur*
- Beschikbaar te zijn voor pers

5.
Prijs

De *Architectuur Prijs Vlaanderen* wordt uitgereikt aan maximum zes projecten:

- vijf laureaten vanuit de publieksjury, in evenveel thematische categorieën
- één laureaat vanuit de vakjury

Elk van de winnende projecten ontvangt:

- Eén trofee die in, op of aan het winnende project gevestigd kan worden.

- Oorkondes voor alle betrokken partijen bij het project
- Vermelding in *Architectuurboek Vlaanderen N°17* (2026)

6.
Verloop

- Oktober 2025: lancering oproep projecten, bekendmaking vakjury
- November 2025: lancering oproep publieksjury, einde oproep projecten
- December 2025: einde oproep publieksjury, selectie shortlist
- Januari 2026: bekendmaking shortlist en publieksjury,
- Februari 2026: projectbezoeken vak– en publieksjury, selectie laureaten publieksjury
- April–Mei 2026: communicatiecampagne
- 7 juni 2026: *Dag van de Architectuur 2026*
    - 10u – 18u: genomineerde projecten opengesteld aan het publiek
    - 20u: Prijsuitreiking *Architectuur Prijs Vlaanderen 2026*

7.
Communicatie

Het VAi zal in verschillende fases over de *Architectuur Prijs Vlaanderen* en de *Dag van de Architectuur* communiceren:

- Oproepen projecten en publieksjury
- Bekendmaking van de shortlist:
    - Persbericht
    - De communicatiekanalen van het VAi (nieuwsbrief en sociale media), partners en betrokkenen bij de projecten in kwestie
- Verslag van de projectbezoeken van de jury's
- Communicatiecampagne in aanloop naar de *Dag van de Architectuur*
- Bekendmaking van de laureaten
    - Persbericht
    - De communicatiekanalen van het VAi (nieuwsbrief en sociale media), partners en betrokkenen bij de projecten in kwestie
    - Communicatievideo's over de winnende projecten
- Duurzame neerslag van de Architectuur Prijs Vlaanderen, de Dag van de Architectuur en de genomineerde en winnende projecten op de website van het VAi

8.
Geheimhouding

Er geldt een geheimhoudingsplicht voor alle betrokkenen bij de uitvoering van dit reglement, die daardoor vertrouwelijke informatie kennen of vermoeden.
Concreet rekent het VAi op de discretie van alle indieners en alle betrokkenen bij ingediende projecten, inzake nominatie (of niet) en winst (of niet) totdat het VAi hier zelf publiek over communiceert. Het VAi zal direct betrokken partijen ten gepaste tijde informeren over het vooropgestelde embargo en de timing van geplande communicatie.
Het VAi zal projectinformatie enkel publiek maken nadat het hier de expliciete goedkeuring voor heeft gekregen van de indiener.

9.
Gegevens

Het VAi biedt op zijn website een Gebouwendatabank aan. Dit is een online digitaal archief van hedendaagse architectuur uit Vlaanderen en Brussel. De gebouwendatabank bestaat uit een publiek en een niet–publiek gedeelte. Door je project in te dienen, verklaar je jezelf akkoord dat de gegevens in het niet–publieke deel van de Gebouwendatabank worden opgeslagen. Je staat borg voor de inhoud die je aanlevert en garandeert dat je bevoegd bent om de gegevens in te dienen op het niet–publieke deel van de Gebouwendatabank. Je geeft de rechten waarvan je houder bent en waarover je zeggenschap hebt in licentie. Je hebt ten alle tijd het recht om gegevens te laten wijzigen of te verwijderen.
Mocht het VAi door jouw ingediende gegevens willen publiceren – in het *kader van de Architectuur Prijs Vlaanderen*, op het publieke deel van de Gebouwendatabank of elders – zal het hiervoor eerst contact met de indiener opnemen om de te publiceren gegevens ter controle voor te leggen. Gevoelige informatie, zoals contactgegevens, zullen nooit door het VAi gepubliceerd worden.

10.
Organisatie en contact

Door een project in te dienen verklaart de indiener zich akkoord met dit reglement en de beslissing van de jury's. Alle eventuele punten van discussie die niet door dit reglement gedekt zouden zijn worden opgevolgd door het VAi.
Voor vragen over het reglement, het indien van projecten en bijkomende informatie kun je terecht bij:

Vlaams Architectuurinstituut vzw
Jan Van Rijswijcklaan 155
2018 Antwerpen
+32 3 242 89 70
architectuurprijs@vai.be
www.vai.be

v. 22/10/2025